

Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kar - osztatlan általános fogorvos képzés
A gesztorintézet (és az esetleges közreműködő intézetek) megnevezése:
Patológiai, Igazságügyi és Biztosítási Orvostani Intézet

A tárgy neve: Igazságügyi fogorvostan

Angol neve: Igazságügyi fogorvostan

Német neve: Igazságügyi fogorvostan

Tantárgy kreditértéke: 1

Szemeszter: 9. szemeszter

(amelyben a mintatanterv szerint történik a tantárgy oktatása)

Heti óraszám	Előadás	Gyakorlat	Szeminárium
1.0	1.0	0.0	0.0

Féléves óraszám	Előadás	Gyakorlat	Szeminárium
14.0	14.0	0.0	0.0

Tantárgy típusa:

kötelezően választható

Tanév:

2026/27

Kötelezően- vagy szabadon választható tantárgy esetén a képzés nyelve:

Magyar

Tantárgy kódja:

FOKVIGS088_1M

(Új tárgy esetén Dékáni Hivatal tölti ki, jóváhagyást követően)

Tantárgyfelelős neve: Dr. Kiss András (igazgató)

Tantárgyfelelős munkahelye, telefonos elérhetősége: SE PIBOI, 215-7300/53516

Tantárgyfelelős beosztása: egyetemi tanár

Tantárgyfelelős habilitációjának kelte és száma: 2007.05.30., 248/2007

A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvospépzés kurrikulumában:

A tantárgy oktatásának célja fogorvostan hallgatók olyan alapvető jogi ismereteinek megszerzése, melyek a leendő fogorvosi hivatásuk gyakorlása során támpontot jelentenek. Ezen belül a fogorvosi felelősség válfajainak ismertetése, olyan ismeretanyag átadása mely alapvető munkajogi, polgárjogi és büntetőjog tájékozottságot megalapoz.

Szükségesnek tartjuk, hogy a hallgatók az oktatási szemeszter végén tisztába legyenek az

Egészségügyi törvényben rögzített és számukra előírt fogorvosi kötelezettségekkel és a fogorvos jogaival a betegellátás során. Fontosnak tartjuk, hogy megismerjék az igazságügyi orvostan, ezen belül különösen az igazságügyi fogorvostan igazságszolgáltatás folyamatában elfoglalt helyét, szerepét, súlyát. Kiemelten kezeljük és oktatjuk azon ismereteket, melyek a fogorvosi jogosultság megszerzése után - bár a szűkebb szakterületről távolabb állnak - de orvosi kötelezettségeket jelentenek (újraélesztés, halál tényének megállapítása stb). Nagy hangsúlyt helyezünk az Intézetünk szakértői anyagából azon polgárjogi esetek bemutatására, melyek segítséget adhatnak fogorvosi pálya során a hasonló helyzetek elkerüléséhez, melyek különösen nagy értékű fogpótlások, implantátumok beültetésével kapcsolatosak. Oktatási anyagunk kitér azokra a területekre, melyek természetükből adódóan nem képezhetik tárgyát a pathológiai curriculumnak (pl. égési sérülések, áramütés stb). Összefoglalóan a tantárgy segítséget ad a fogorvos társadalmi helyének meghatározásában és tájékoztat a gyógykezelés és betegellátáson túlmenő társadalmi elvárásokról.

A tantárgy feldolgozásának módja (előadás, csoportmunka, gyakorlat stb.):

A FOK DH által meghatározott oktatási helyiség (előadóterem).

A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi:

Alapvető jogi ismeretek elsajátítása:

- Büntetőeljárás, polgári peres eljárás, egészségügyi törvény, a fogorvosok jogai és kötelezettségei
 - Újraélesztés, halál tényének megállapítása
 - Fej-nyak tájék és a szájüreg sérüléseinek vizsgálata valamint értékelése.
 - Láttelep készítése.
 - Személyazonosítás alapfogalmai
-

Tantárgyi kimeneti javaslat (kapcsolódó tárgyak megjelölése KÓDJA):

A tárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek):

Belgyógyászat II., Farmakológia II., Patológia

Több féléves tárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, illetve engedélyezésének felvételeire vonatkozó álláspont:

A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja:

minimum hallgatói létszám: 10 fő/kurzus

maximum hallgatói létszám: 100 fő/kurzus

A tárgy részletes tematikája amennyiben a tárgy modulokra osztható, kérem jelezze):
(Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni, az előadók és a gyakorlati oktatók nevének feltüntetésével, megjelölve a vendégoktatókat. Mellékletben nem csatolható! Vendégoktatókra vonatkozóan minden esetben szükséges CV csatolása!)

Előadó: Dr. Felszeghy Endre

1. Általános jogi ismeretek
2. Az orvosi, fogorvosi működés jogi szabályozása
3. Az orvosi, fogorvosi beavatkozás kockázata. Szövődmények, „orvosi műhiba”
4. Sérülések gyógytartama, arctáji és fog sérülések. Látogatás a fogorvosi rendelőben.
5. Mechanikai, fizikai, kémiai sérülések.
6. Személyazonosítás és fogorvosi személyazonosítás I.
7. Személyazonosítás és fogorvosi személyazonosítás II.
8. Munkaképesség-csökkenés, keresőképtelenség, (Össz-szervezeti egészségkárosodás), sérelem-díj
9. Közlekedési balesetek igazságügyi orvostani vonatkozásai, különös tekintettel az arcsérüléseire, ezek büntetőjogi és polgárjogi kérdései.
10. Biztosítási orvostan kérdései, felelősségbiztosítás, betegbiztosítás.
11. Az orvosszakértő, fogorvosszakértő. Szakértői vélemény és annak felülvizsgálata. Fogorvosszakértői esetbemutatók.
12. Harapási nyomok és azok vizsgálata.
13. A hőmérséklet szervezeti hatásai (égés, fagyás, kihűlés)
14. Újraélesztés és kockázata. Igazságügyi elmeorvostani alapismeretek.

Az előadások az igazságügyi orvostan általános részéből azokat a témákat mutatják be, amelyek a fogorvosi diplomához kötött tevékenység részei, másfelől azon speciális igazságügyi orvostani vonatkozású kérdéseket tárgyalnak, amelyek különösen speciálisan a fogorvoslás témakörébe tartoznak.

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései (ezek egyeztetése és az átfedések minimalizálása) - KÓDJÁNAK kiválasztása kötelező):

AOKSZB976_1M, FOKVOMS393_1M, FOKOSZB311_2M

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége, az igazolás módja a foglalkozásokról való távollét esetén:

A TVSz szabályainak megfelelően történik.

A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban (beszámolók, zárthelyi dolgozatok száma témaköre és időpontja, értékelésbe beszámításuk módja, pótlásuk és javításuk lehetősége):
(beszámolók, zárthelyi dolgozatok száma témaköre és időpontja, értékelésbe beszámításuk

módja, pótlásuk és javításuk lehetősége)

A szorgalmi időszak alatt számonkérés, ismeretellenőrzés nem történik.

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje:

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatot nem kap.

A félév aláírásának feltételei:

A TVSz szabályainak megfelelően történik.

Számonkérés típusa:

kollokvium

Vizsgakövetelmények (tételsor, tesztvizsga témakörei, ill. a vizsgaként elismert projektfeladat választható témakörei)

Tételsor (témakörök):

1. A bűncselekmény törvényi tényállása
2. A testi sértések jogi felosztása és fogorvosi vonatkozása
3. Az orvosi titoktartás
4. A gyakorló orvos jogai
5. Az orvos etikai, fegyelmi, polgári-jogi és büntetőjogi felelőssége
6. A gyakorló orvos kötelességei és etikai magatartása
7. Az orvosi beavatkozás kockázata
8. A foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés
9. A szerv- és szövetátültetés jogi vonatkozásai
10. A sérelemdíj fogorvosi vonatkozásai
11. A fogorvosi felelősség
12. A munka-és keresőképeség-csökkenés fogorvosi vonatkozásai. (Össz-szervezeti egészségkárosodás)
13. A munka-és keresőképeség. Munkaképeség-csökkenés, rokkantság (Össz-szervezeti egészségkárosodás)
14. A rendkívüli halál. Eljárás rendkívüli halál esetén
15. Halottszemle - halottvizsgálat
16. Agónia, intermedier élet, „vita minima”
17. Korai hullajelenségek
18. Késői hullajelenségek
19. A sérülések szakértői vizsgának általános elvei
20. Az orvosi láttelep, az orvosi bizonyítvány
21. Az orvos mint szakértő. Az orvosszakértői vélemény és annak felülvizsgálata
22. A jog a jogszabály, a jogrendszer, a jogágazatok

23. Életellenes bűncselekmények jogi felosztása
24. A fulladásos halálesetekről általában. Az oxigén anyagcsere zavarai
25. Közlekedési baleset alkalmával keletkező jellegzetes sérülések
26. Az arckoponya tompa erő okozta sérülései, fogorvosi vonatkozások
27. A maradandó fogazat életkori változásai, Gustafson életkor-meghatározó módszere
28. A sérülések gyógytartama
29. Magasból lezuhanás
30. Személyazonosítás. A nem, testmagasság és életkor meghatározása vázcsontok alapján
31. Vízbefulladás
32. Akasztás, zsinegelés, kézzel való megfojtás
33. Személyazonosítás a fogazat egyedi sajátosságai, - a fogkezelés nyomai és a protézis vizsgálata alapján
34. A fogorvosi nyilvántartás. A fogorvosi személyazonosítás elvei és lehetőségei
35. Az elektromos áramütés. Az elektromos áram okozta szervi elváltozások
36. Harapási nyomok vizsgálata
37. Személyazonosítás röntgenfelvétel alapján. A superimpositio személyazonosítás
38. Szúrt, metszett, vágott sérülések
39. A mellkas összenyomtatása. Oxigénhiány okozta fulladás. A légzőnyílások elzárása, - idegentest félrenyelés okozta fulladás
40. A mellkas tompa sérülései
41. A lövési sérülés és orvosi véleményezése
42. A has tompa sérülései
43. Vitális jelek
44. A koponya és agy tompa sérülései. Intracranialis és intracerebralis sérülések. Commoti, contusio, compressio cerebri
45. Hirtelen halált okozó szív-és érrendszeri megbetegedések
46. Életkorbecslés a dentitio alapján
47. A mérgezésekről általában. Eljárás mérgezés gyanúja esetén. Heveny alkoholmérgezés
48. Szénmonoxid-mérgezés

A számonkérés egyértelmű, konkrét minimumkövetelménye. (Az elégséges érdemjegy eléréséhez szükséges kötelezően elvárt fogalmak, paraméterek, ábrák, számítások listája, gyakorlati készségek, ill. a vizsgaként elismert projektfeladat témakörei teljesítésének és értékeléseinek kritériuma.) A tanszék honlapján közzétett, a tárgy minimumkövetelményeire mutató hivatkozás

Igazságügyi fogorvostan tantárgyból a hallgatók felkészültségét a megadott tételsorból, a hallgató által kiválasztott 2 darab tételben foglalt témakör szóbeli előadása alapján értékeljük.

Minimum követelmény a kiválasztott mindkét tételben foglaltak helyes, szakszerű értelmezése. Az aktuális tananyagrészekkel kapcsolatos, az oktatás során (tankönyv, előadások) megismert speciális terminus technikusok helyes alkalmazása elvárt a téma kifejtése során. Az egyes témakörök (tételek) az Intézet által úgy kerültek meghatározásra, hogy azokról a vizsga alkalmával a hallgató a téma kifejtése során szóban legalább 3-5 perc időtartamban összefüggően tudjon számot adni ismereteiről. Szintén minimum követelmény-szükség esetén kérdésre- hogy a tétel kifejtése megvilágítsa az elvárt ismeret és a fogorvosi (klinikai) tevékenység akár mindenkori, akár esetleges kapcsolatát, azaz megértse az oktatott ismeretek szükségességét. A fogorvosi felelősség tekintetében éppen a fogorvosi tevékenység specialitásából adódóan a polgárjogi és büntetőjogi

eljárások alapvető ismeretei elengedhetetlenek. Ugyancsak a minimum követelmény részét képezi az orvos(fogorvos) alapvető jogainak és kötelezettségeinek ismerete. Ismernie-egyben érzékelnie- kell a hallgatónak azokat az általános igazságügyi orvostani kérdéseket, területeket, ahol az igazságügyi fogorvostannak kiemelt, akár nélkülözhetetlen helye van. Elvárt minimum követelmény az is, ahol a jogi környezet nem tesz különbséget általános orvosi és fogorvosi diploma között.

Az érdemjegy kialakításának módja és típusa: (Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja, Az évközi számonkérések eredményeinek beszámítási módja, A jegymegajánlás lehetőségei és feltételei)

A félév végi osztályzat kialakítása a szóbeli elméleti vizsga alapján ötfokozatú minősítéssel történik.

A gyakorlati szemléletű szóbeli vizsga során az előadásokon elhangzottak, valamint a kötelezően használandó tananyag egyes fejezeteinek számonkérése történik. A szóbeli elméleti vizsgán a hallgatók 2 darab tétel alapján adnak számot tudásukról.

Gyakorlati vizsga nem történik.

Évközi számonkérés nem történik.

Jegymegajánlás nem lehetséges.

A tantárgy oktatása során alkalmazott mesterséges intelligencia rendszerek és azok felhasználásának módja

A tárgy oktatása során mesterséges intelligencia alkalmazása NEM történik.

A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítmény értékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája, pontosan kijelölve, mely részük ismerete melyik követelmény elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban), a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédesszközök, tanulmányi segédanyagok, egyedi vagy csoportos hallgatói konzultációs lehetőség, amennyiben van:

Online segédanyagok:

Típus	Ajánlott
Cím	A MISZK 1/2025-ös módszertani levele a testi sérülésekről.
Link	https://miszk.hu/files/modszertani_levelek/A_Magyar_Igazsagugyi_Szakertoi_Kamara_1_2025_szamu_Modszertani_levele_a_testi_serulesek_es_az_egeszsegsertes_igazsagugyi_orvosszakertoi_velemenyezesrol_a_buntetoeljarasban_Hatalyos_2025_julius_22_.pdf

Típus	Ajánlott
Cím	A MISZK 1/2023-as módszertani levele a boncolásokról.

Link	https://misk.hu/files/modszertani_levelek/A_Magyar_Igazsagugyi_Szakertoi_Kamara_1_2023_szamu_Modszertani_levele_a_boncolasok_soran_vegzett_igazsagugyi_orvosszakertoi_tevekenysegről_Hatalyos_2023_majus_1_.pdf
------	---

Típus	Ajánlott
Cím	A MISZK 7/2020-as módszertani levele a halottvizsgálatról.
Link	https://misk.hu/files/modszertani_levelek/MISZK_modszertani_level_7_2020.pdf

Nyomtatott segédanyagok:

Típus	Kötelező
Szerző	Sótonyi Péter (szerk)
Cím	Igazságügyi Orvostan
Kiadó	Semmelweis Kiadó
Kiadás éve	2022

A tárgyat meghirdető habilitált oktató (tantárgyfelelős) aláírása:

A gesztorintézet igazgatójának aláírása:

Beadás dátuma:
